

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
Regulamentului privind modul de ținere a Registrului produselor chimice plasate
pe piața Republicii Moldova, format în cadrul Sistemului informațional automatizat
„Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova, format în cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova” (în continuare – SIA REPC) este elaborat de către Ministerul Mediului. Proiectul a fost prezentat spre coordonare prealabilă Agenției de Guvernare Electronică.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova, format în cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova” este elaborat în temeiul art. 30 din Legea nr. 277/2018, privind substanțele chimice (Monitorul Oficial nr.49-58/109 din 15.02.2019) și art. 22 din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial nr.6-12/44 din 01.01.2004) cu modificările ulterioare. În corespundere cu prevederile art.7⁶, alin. (1) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și resursele informaționale de stat, documentarea sistemelor și resurselor informaționale de stat este obligatorie. Alineatul (2) al aceluiași articol statuează că documentele sistemelor și resurselor informaționale de stat sunt: a) conceptul sistemului informațional care definește spațiul funcțional, structura organizatorică, spațiul informațional, spațiul tehnologic, securitatea sistemului informațional și protecția informației; b) caietul de sarcini al sistemului informațional, care include cerințele funcționale și tehnice în conformitate cu care se creează sistemul informațional; c) regulamentul resursei informaționale, care cuprinde reglementări privind drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice aferente creării și ținerii resursei informaționale; modalitatea de ținere a resursei informaționale; procedura de înregistrare, modificare, completare și radiere a datelor; procedura de interacțiune cu furnizorii de date; măsuri privind asigurarea securității resursei informaționale. Prin urmare, elaborarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova, format în cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova” este o condiție obligatorie pentru punerea în aplicare a sistemului informațional și face parte din Planului de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2025.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice reglementează obligațiile persoanelor fizice și juridice care produc sau plasează pe piață substanțe chimice, modul de plasare pe piață, importul, exportul și utilizarea acestora. Potrivit legii, substanțele și amestecurile chimice trebuie să fie clasificate și etichetate cu date privind identitatea agentului economic

care plasează produsul pe piață, denumirea substanței sau produsului, proprietățile periculoase, precum și măsurile de siguranță pentru utilizare.

După intrarea în vigoare a noii legi a devenit necesar crearea unei resurse informaționale specializată privind produsele (substanțe sau amestecuri) chimice plasate pe piața Republicii Moldova. La moment se atestă un nivel redus al utilizării sistemelor, tehnologiilor și soluțiilor TIC în procesul de reglementare a plasării pe piață și evidență a gestionării produselor chimice.

Registrele actuale de substanțe chimice (Registrul național al produselor biocide, Registrului de stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților etc.) sunt păstrate de către autoritățile responsabile lucru care îngreunează sinteza sau extragerea unui anumit set de date.

Managementul datelor privind substanțele chimice este reglementat prin Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice, Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat și Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială. Acest cadru prevede consolidarea datelor privind substanțele chimice, prin introducerea lor în sisteme informaționale automatizate privind plasarea pe piață a substanțelor chimice.

Astfel SIA REPC formează resursa informațională specializată privind produsele (substanțe sau amestecuri) chimice plasate pe piața Republicii Moldova, în care vor fi indicate proprietățile toxice, fizico-chimice, normative igienice și ecologice la etapa producerii, importului, exportului, transportării, și utilizării substanțelor/amestecurilor chimice.

SIA REPC va contribui la îmbunătățirea practicilor de gestionare a datelor, la colectarea, utilizarea și distribuirea informațiilor privind produsele chimice plasate pe piața Republicii Moldova. Sistemul informațional va deveni o bază de date sectorială, actualizată în continuu, cu informații relevante despre produsele chimice, sursă importantă de informații pentru mai multe sectoare ale economiei în scopul planificării și îmbunătățirea capacității de producție.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova, format în cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”.

Destinația principală a SIA REPC este formarea resursei informaționale care conține date veridice și reale despre produsele chimice plasate pe piață în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

Funcțiile de bază ale SIA REPC sunt:

- 1) evidența și menținerea la zi a datelor privind produsele chimice plasate pe piața Republicii Moldova în baza rapoartelor (notificărilor) producătorilor/importatorilor;
- 2) evidența persoanelor fizice și juridice care plasează produse chimice pe piața Republicii Moldova;
- 3) evidența importatorilor, exportatorilor, transportatorilor, producătorilor și utilizatorilor de produse chimice periculoase și deosebit de periculoase;
- 4) evidența informației referitoare la proprietățile chimice, fizice, biologice, toxice și ecologice a produselor chimice;
- 5) evidența actelor permissive (stabilite conform art.23 și art. 27 din Legea 277/2018).

Proiectul are drept scop elucidarea drepturilor și obligațiilor subiecților SIA REPC (proprietarul, posesorul, deținătorul, administratorul tehnic, registratorul, **furnizorul și destinatarul/utilizatorii**). Complementar proiectul stabilește, structura și funcțiile, scopul și categoriile de date prelucrate, regimul juridic de utilizare a datelor, spațiul informațional și spațiul tehnologic, protecția și securitatea informației al sistemului informațional.

În concluzie proiectul vizează descrierea elementelor principale organizaționale, metodologice și tehnologice în conformitate cu care sistemul informațional este conceput și

implementează ideea realizării unei soluții tehnice necesare să asigure înregistrarea și evidența datelor despre produsele chimice plasate pe piață țării.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Nu au fost identificate măsuri alternative de intervenție.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Implementarea SIA REPC va aduce beneficii semnificative sectorului public care va avea la dispoziție un instrument eficient pentru gestionarea datelor despre produsele chimice plasate pe piață Republicii Moldova, va reduce timpul și resursele necesare pentru verificarea și actualizarea informațiilor aferente domeniului. SIA REPC va facilita și eficientiza schimbul de date și interoperabilitatea în cadrul sectorului public, precum și între sectorul public și cel privat, în vederea creșterii calității serviciilor publice prestate, a creării noilor servicii publice electronice prin interoperabilitatea sistemului cu alte sisteme informaționale de stat prin intermediul platformei de interoperabilitate MConnect.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova, format în cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”, se va efectua din contul și în limitele mijloacelor financiare alocate anual Ministerului de la bugetul de stat.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
SIA REPC va deveni un suport tehnic pentru sectorul privat, prin digitalizarea și centralizarea datelor despre produsele chimice plasate pe piață Republicii Moldova. Integrarea cu alte sisteme informaționale va facilita schimbul de date, va permite sectorului privat să întreprindă acțiuni coerente și eficiente de adaptare la cerințele pieței. Măsura propusă nu implică costuri de conformare pentru mediul de afaceri. Pentru înregistrare și folosirea SIA REPC nu se va percepe careva taxe sau comisioane, nu va fi necesară angajarea suplimentară a unei persoane pentru lucru cu sistemul informațional.
4.4. Impactul social
Impactul social al acestui proiect este considerabil pozitiv fiindcă utilizarea inofensivă a compușilor chimici este o preocupare actuală, accentuând tot mai mult necesitatea cunoașterii și aplicării în siguranță a unor compuși chimici în procese de importanță vitală, pentru evitarea impactului negativ asupra propriei sănătăți și vieți, dar și asupra mediului. 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Proiectul este elaborat în contextul art.22 lit. c) și d) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat și alte acte normative care vizează modul de elaborare și funcționare a sistemelor informaționale, urmărind astfel implementarea măsurilor de securitate specifică sistemelor informaționale. Proiectul prevede cerințe privind asigurarea securității informaționale, care urmăresc respectarea inclusiv a datelor cu caracter personal în conformitate cu reglementările existente. Activitățile privind colectarea, procesarea și stocarea datelor vor respecta prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal (Monitorul Oficial nr.170-175/492 din 14.10.2011). Jurnalizarea evenimentelor în sistem va asigura transparența și controlul utilizării datelor, reducând riscul de acces neautorizat sau utilizare abuzivă.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Prezentul proiect vine să asigure accesul tuturor persoanelor la informația despre produsele chimice plasate pe piață Republicii Moldova, asigurând astfel echitatea și egalitatea de gen în accesul la servicii.
4.5. Impactul asupra mediului Existența unui mediu curat contribuie la asigurarea drepturilor fundamentale ale omului prevăzute de Constituția Republicii Moldova: dreptul la viață și dreptul la sănătatea fizică și morală. Aceasta implică păstrarea calității principalelor componente ale mediului (a aerului, apei, solului, florei și faunei) în condițiile unei dezvoltări durabile. Pentru a asigura o dezvoltare durabilă pe termen lung, este necesar să percepem mediul, clima, economia și societatea ca părți inseparabile ale aceluiași întreg. Numărul substanțelor și preparatelor chimice este vast, le folosim în fiecare zi, de la medicamente, la jucării, și de la mașini la materiale de construcții. Multe din ele sunt periculoase și cu proprietăți diferite, efectele acestora simțindu-se atât asupra mediului cât și asupra sănătății populației. Datorită riscului pe care îl prezintă pentru mediu și sănătatea umană managementul și monitorizarea acestora prezintă un interes deosebit din partea tuturor factorilor responsabili. Totodată, tratatele internaționale în domeniul de gestionare a substanțelor chimice la care Republica Moldova este parte (Convenția de la Stockholm privind poluanții organici persistenți, Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțământ prealabil în cunoștință de cauză, aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticidelor care fac obiectul comerțului internațional, Convenția Minamata cu privire la mercur, precum și Cadrul Global pentru Substanțe Chimice) angajează Republica Moldova la o gestionare durabilă a substanțelor chimice pe întreg ciclul de viață, ceea ce presupune reducerea impactului și efectelor substanțelor chimice asupra mediului ambiant și sănătății populației. În acest sens, la nivel național a fost aprobat Programul de management durabil al substanțelor chimice pentru anii 2023-2030, HG nr. 816/2023, care cuprinde obiectivele și prioritățile naționale pentru dezvoltarea sistemului de management durabil al substanțelor chimice de-a lungul întregului ciclu de viață și are drept scop dezvoltarea unui sistem durabil de management al substanțelor chimice din punct de vedere legislativ, instituțional, tehnic și informațional pentru reducerea și eliminarea impactului substanțelor chimice asupra mediului și asupra sănătății populației. În acest scop SIA REPC, care este setat și în Programul sus-menționat, reprezintă un punct unic de acces la informația despre produsele chimice plasate pe piață Republicii Moldova, care va permite îmbunătățirea practicilor de gestionare a datelor, a informațiilor și a cunoștințelor din domeniu. Implementarea SIA REPC va contribui la: 1. monitorizarea datelor și prognozarea tendințelor privitor la produsele chimice plasate pe piață Republicii Moldova; 2. reducerea costurilor operaționale, sporirea calității mijloacelor de comunicare și asigurarea accesului rapid la date cu privire la produsele chimice plasate pe piață Republicii Moldova; 3. eficientizarea prin digitalizare a informațiilor despre produsele chimice plasate pe piață Republicii Moldova.
4.6. Alte impacturi și informații relevante Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de act normativ are caracter național, reiese din Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice și nu transpune un act european. Proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova, format în cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova” nu cade sub incidența expertizei de compatibilitate.
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova, format în cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”, nu urmărește drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul va fi supus avizării și consultării publice conform art.32 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, fiind plasat pe pagina web a Ministerului Mediului, la compartimentul „Transparență decizională/Proiecte de documente”, inclusiv pe pagina web http://www.particip.gov.md. Proiectul a fost consultat în prealabil cu Agenția de Guvernare Electronică, a fost definitivat conform propunerilor și obiecțiilor prezentate. În subsidiar, proiectul se propune a fi supus avizării cu următoarele autorități publice/instituții publice: – Cancelaria de Stat; – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; – Ministerul Finanțelor – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; – Ministerul Sănătății; – Agenția de Mediu; – Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice; – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; – I.P. „Agenția de Guvernare Electronică”; – I.P. „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova, format în cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”, urmează a fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Este necesară operarea modificărilor în Hotărârea de Guvern nr.535/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
SIA REPC la moment este deținută de Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare, Radiologice și Chimice, autoritatea administrativă din subordinea Ministerului Mediului. După reorganizarea Agenției de Mediu, autoritatea administrativă din subordinea Ministerului Mediului, dreptul de deținător va fi preluat de către Agenția de Mediu.

Implementarea Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova, format în cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova” presupune adoptarea unui set de măsuri organizatorice și tehnice esențiale pentru asigurarea funcționării eficiente și sigure a sistemului:

- formarea utilizatorilor și implementarea procedurilor de utilizare prin organizarea sesiunilor de instruire în baza ghidurilor elaborate pentru utilizatori, asigurarea unui serviciu de suport tehnic pentru utilizatori;

- implementarea unui sistem de monitorizare a funcționării sistemului informațional, care să asigure disponibilitatea constantă și performanța optimă a sistemului informațional, lucru care va permite identificarea rapidă a eventualelor deficiențe și remedierea acestora în timp real;

- colaborarea între instituțiile publice relevante pentru facilitarea schimbului de informații și pentru a asigura un proces eficient de colectare, validare și actualizare a datelor din sistem.

Ministru

Sergiu LAZARENCO

Ex.: Anatolie Andrițchi
e-mail: anatolie.andritchii@mediu.gov.md
tel. 022 204-590